

ЭРДЭМ  
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ  
БИЧИГ



ISSN 2790-9131

ХАВСАРГА ХЭЛ ШИНЖЛЭЛ

ᠬᠠᠪᠰᠠᠷᠭ᠎ᠠ ᠬᠡᠯ ᠰᠢᠨᠵᠢᠯᠡᠯ

ХАВСАРГА  
ХЭЛ ШИНЖЛЭЛ

2023 № 19



2023 №19

МОНГОЛ УЛСЫН ШИНЖЛЭХ УХААН,  
ТЕХНОЛОГИЙН ИХ СУРГУУЛЬ  
ГАДААД ХЭЛНИЙ СУРГУУЛЬ

---

---

## ХАВСАРГА ХЭЛ ШИНЖЛЭЛ

---

---

Улаанбаатар хот  
2023

Дугаарыг эрхлэн гаргасан:

Н.Мэнд доктор (Ph.D), дэд профессор, ЭНБД

Хэвлэлтэд бэлдсэн:

Б.Банзрагч магистр (MA), АХТ-ийн багш

Үсгийн гарнитур: Mogul Centurion

Цаасны хэмжээ: B5 (176\*250)

Хэвлэлийн хуудас:

Цаасны жин: 70г/м<sup>2</sup>

ШУТИС хэвлэлийн газарт хэвлэв.

Улаанбаатар хот 2023 он

ISSN 2790-9131

2023 №19

Сэтгүүлийн редакцын зөвлөл

Зөвлөлийн дарга:

Н.Мэнд доктор (Ph.D., дэд проф.)  
ГХС-ийн ЭНБД

Зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга:

А.Мөнгөнчимэг доктор (Ph.D)  
АХТ-ийн ахлах багш

Зөвлөлийн гишүүд:

Ц.Цэцэгмаа доктор (Ph.D., дэд проф.)  
ХХШС-ын эрхлэгч  
Ц.Мөнхдэлгэр доктор (Ph.D)  
ХХШС-ын ахлах багш  
Б.Арваазана доктор (Ph.D)  
АХТ-ийн ахлах багш  
Т.Мөнхжаргал доктор (Ph.D)  
АСС-ын ахлах багш  
С.Баасанжаргал магистр (MA)  
АСС-ын багш

Хяналтын зөвлөлийн гишүүд:

Л.Болд Академич, ШУ-ны доктор (Sc.D)  
ГХС-ийн зөвлөх профессор  
Г.Томтогтох доктор (Ph.D), профессор  
Г.Туяа доктор (Ph.D), дэд профессор

## АГУУЛГА

1. **Т.Батбаяр, Ц.Энхбаатар**  
Хэрэглээний хэл шинжлэл: хамрах хүрээ, хэрэгцээ, боломж..... 4
2. **Ч.Золзаяа**  
Англи, монгол хэлэн дэх “Уйтгар, гуниг” концептын тухай  
ойлголт..... 13
3. **Г.Гантуяа**  
Англи, монгол хэлний товчилсон үгийн хэрэглээний давтамжийг  
харьцуулах нь..... 29
4. **Б.Ундармаа**  
Япон, монгол хэлний эрдэс чулуулгийн нэрийн утгын ажиглалт .41
5. **М.Нямдолгор**  
Монголд хэрэглэгдэж буй толь бичгийн төрөл зүйлд хийсэн  
ажиглалт..... 52
6. **О.Халиун**  
Монгол, япон зүйр цэцэн үгийн харьцуулал (амьтны сэдэвт зүйр  
үгийн жишээгээр) ..... 60
7. **Б.Номиндалай**  
Солонгос хэлний түвшин тогтоох шалгалтын явц болон асуудал,  
түүнийг сайжруулах нь /унших шалгалтын жишээгээр/ ..... 70
8. **Ц.Солонго**  
Монгол улс болон европын холбооны дээд боловсролын хамтын  
ажиллагааны уламжлал, шинэчлэл ..... 77
9. **Г.Даваажав, З.Агиймаа**  
Орос, монголын түүхийн холбоо хамаарал, хэл-соёлын харилцан  
нөлөөллийн тухай асуудалд..... 85
10. **Б.Байгал**  
Эрчимжүүлсэн хөтөлбөрөөр дамжуулан англи хэлийг хоёрдогч  
хэлээр суралцагчдын хэлний чадварт хийсэн үр дүнгийн  
судалгаа ..... 97
11. **Э.Сайнбилэг**  
Коосэн сургалтын хөтөлбөрийн хөл хорионы үеийн цахим сургалт  
оюутны сургалтын амжилтад нөлөөлсөн нь..... 108
12. **Я.Оюунцэцэг**  
Англи хэл суралцаж буй оюутнуудын унших дадлыг хөгжүүлэх  
“SQ3R” үр дүнтэй аргыг хэрэглэх нь..... 117
13. **Л.Долгоржав**  
Монгол хэлийг гадаад оюутанд тонгоруу сургалтын аргаар заасан  
туршилт судалгааны үр дүн ..... 126
14. **Мэдээ, мэдээлэл..... 135**

## CONTENTS

1. **BATBAYAR TUDEV** (Prof. Ph.D.), School of Foreign Languages,  
**ENKHBAATAR TSEDENBAZAR** ((Assoc.Prof. Ph.D.), School of  
Foreign Languages  
APPLIED LINGUISTICS : SCOPE, NEEDS, POSSIBILITIES ..... 4
2. **ZOLZAYA CHOIJIN**, (Assoc.Prof. Ph.D) English Department, School  
of Foreign Languages, MUST  
THE CONCEPT OF SADNESS IN ENGLISH AND MONGOLIAN..13
3. **GANTUYA GOMBO** (Ph.D), English Department, School of Foreign  
Languages, MUST  
COMPARING THE FREQUENCY OF USAGE ENGLISH AND  
MONGOLIAN ABBREVIATIONS ..... 29
4. **UNDARMAA B**, Faculty of Asian studies, School of Foreign  
Languages, MUST  
REGARDING PROFESSIONAL WORDS AND JARGONS ..... 41
5. **NYAMDOLGOR MANLAI**, English Department, School of Foreign  
Languages,  
MUST A STUDY ON THE TYPES OF DICTIONARY  
PUBLISHED IN MONGOLIA ..... 52
6. **KHALUIN OYUN**, Faculty of Asian studies, School of Foreign  
Languages,  
MUST COMPARISON OF MONGOLIAN JAPANESE PROVERBS  
(AS AN EXAMPLE OF MONGOLIAN AND JAPANESE PEOPLE'S  
RESPECT FOR THEIR PARENTS) ..... 60
7. **NOMINDALAI BYAMBASUREN**, Faculty of Asian studies, School  
of Foreign Languages, MUST  
CURRENT SITUATION, PROBLEMS AND SOLUTIONS OF THE  
KOREAN LANGUAGE PLACEMENT TEST /READING TEST/ .. 70
8. **SOLONGO TSEVEENDORJ**, Faculty of Applied School of Foreign  
Languages,  
MUST RETENTION AND RENEWAL OF MONGOLIA AND EU  
RELATION ON HIGHER EDUCATION ..... 77
9. **DAVAAJAV GUNDSAMBUU** (Ph.D), Faculty of Asian studies,  
School of Foreign Languages, MUST, **AGIIMAA ZUL**, Faculty of  
Asian studies, School of Foreign Languages, MUST  
USING A TEACHER-LEARNER-CENTERED APPROACH IN  
GRAMMAR LESSONS ..... 85
10. **BAIGAL BADARCH**, Faculty of Applied linguistics, School of  
Foreign Languages, MUST  
EFFICIENCY OF INTENSIVE ENGLISH PROGRAM ON  
LANGUAGE SKILLS OF EFL LEARNERS ..... 97

<b>11. SAINBILEG ENKHTUMUR</b> , Faculty of Asian studies, School of Foreign Languages, MUST THE IMPACT OF ONLINE LEARNING FOR STUDENT SUCCESS IN THE KOSEN PROGRAM DURING THE NATIONWIDE CURFEW .....	108
<b>12. OYUNTSETSEG YADMAA</b> , Faculty of Applied linguistics, School of Foreign Languages, MUST DEVELOPING READING HABITS OF ENGLISH LEARNERS USING “SQ3R” STRATEGY .....	117
<b>13. DOLGORJAV LUVSANDORJ</b> , Mongolian language lecturer of MNUAC, SOME RESULTS OF TEACHING MONGOLIAN LANGUAGE AS A SECOND LANGUAGE IN A FLIPPED CLASSROOM .....	126
<b>14. NEWS AND INFORMATION</b> .....	135